

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare”
Miercurea, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chioreana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economul”,
„Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănișterul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Lucea-
fêrul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”,
„Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”,
„Victoria”, „Vlădeasa” și „Zlăgheana”.

Prețul de prenumerare:
pe 1 an K 16.—, pe 1/2 an K 8.—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul IV.

Sibiu, 30 August 1902.

Nr. 35.

Trebuința de a ne cresce specialiști pe terenul economic.

Dacă pe terenul *agricol și industrial* avem trebuință — cum am arătat în Nr.ii 33 și 34 ai acestei foi — de specialiști capabili, nu mai puțină trebuință de specialiști se simte și pe terenul *comercial și financiar*.

Ca și pe celelalte terene, măsura cu care trebuie să măsurăm este și aici școala. Elementele multe și bine pregătite în diferitele institute de învățământ comerciale sunt balanța care nu înșală. Și cum stăm noi în această privință? Iată cum:

La finea anului 1899 erau în Ungaria următoarele școli de comerț și următorul număr de elevi:

1. În *Academia reg. de marină din Fiume* elevi 27; din aceștia nici unul român;

2. În *Academia orientală de comerț* au studiat 30 elevi, din cari numai 2 români;

3. În cele 37 școli comerciale superioare din întreaga țară au studiat 5101 elevi. Dintre aceste 37 școli numai 1 (*cea din Brașov cu 83 elevi*) a fost românească. Alți 66 elevi români au studiat în școlile comerciale streine;

4. Au mai fost 17 cursuri comerciale de femei, în cari au studiat 940 eleve, din cari numai 1 română;

5. Iar în cele 85 școli pentru învățarea de comerț (românesci nici una) au studiat 6323 elevi, între cari 123 români.

În academiile am avut deci în 1899 numai 2 elevi din numărul total de 57, adică 3.5%, în școlile superioare am avut 149 elevi din numărul total de 5101, adică 2.9%, în cursurile comerciale de femei am avut 1 din numărul total de 940, adică 0.1%; iar în școlile pentru învățarea de comerț numărul de 193 al elevilor români făcea abia 2% din numărul total al elevilor de 6323. În fine numărul total al elevilor români din școlile de comerț era în acel an de 275 din numărul total de 12,421 adică abia 2.2%. După proporția noastră numerică în țară ar trebui să avem în școlile comerciale nu 275 ci peste 2000 elevi.

Aceste date ne arată aproximativ stadiul în care ne aflăm în privința pregătirii tineretului nostru pentru cariera comercială în general și cea financiară îndeosebi.

Situațiunea, firesc, este cât se poate de nefavorabilă, căci, cine ar putea nega, că comerțul în țara noastră nu este în mâinile altora? Și dacă vom sta cu mâinile în sine, indiferenți de ceea-ce se întâmplă

în giurul nostru, vom ajunge din rău în mai rău. Progresul altora se face rapid și, ca mâne, o să ne pomenim că mai toate căile economice ne sunt închise și toate izvoarele de câștig mai abundante îndreptate în alte direcțiuni spre a fertiliza alte terene și a duce belșug acolo de unde pentru noi nu rezultă nici un bine. În același timp terenul nostru va rămâne lipsit de elementele trebuincioase, și în urmărire nu va putea produce fructele dorite.

Toți avem convingerea, că pentru ameliorarea sortii poporului nostru *societățile de producție și de valorizare* sunt indispensabile. Toți suntem de acord, că astfel de societăți ar trebui să avem cât mai multe și mai bine organizate în toate regiunile locuite de Români. De altă parte știm, că ele se vor putea înființa numai cu puteri unite; iar ca puterile să se unească și societățile să prospereze se cer neapărat înainte de toate persoane bine cualificate, cari să știe de unde să apuce lucrul și fără a mai face experimente păgubitoare în contul societăților. Dar unde sunt ați persoanele din vorbă? Ele ne lipsesc, și ne vor lipsi încă mult timp, dacă nu ni le vom crea. Ne lipsesc îndeosebi persoanele bine pregătite nu numai teoretice ci și practice pentru comerț.

Tineretul nostru pregătit în școlile comerciale superioare a luat calea — unde numai a putut — spre oficiile publice, a trecut în serviciul institutelor financiare și în România; iar tineretul intrat pe calea comerțului, în cea mai mare parte, nu a avut și nu are pregătirile corespunzătoare cerințelor multe și mari pentru afacerile comerciale din timpul prezent.

Și ce a urmat de aici? Aceea, că avem funcționari de bancă, îndeosebi contabili, și ici-colea calfe slăbuțe de comerț și comercianți de a doua și a treia mână, din cari mare parte nu se pot susține în lupta cea grea a vieții; comercianți și sodali aveau destoinici avem de tot puțini; iar, căutând și numai 5—10 persoane bine cualificate, de caracter și devotate cu trup și suflet unor întreprinderi *de valorizare* etc., — e întrebare dacă le vom găsi. De aceea trebuie să ne pregătim noi elementele de lipsă; anume: spre acest sfârșit va trebui să alegem tineri talentați și cu înclinațiune pentru comerț, tineri cari să fie făcut cel puțin 4 clase gimnaziale, reale sau civile, aceștia să fie ajutați a-și face anii de învățare în bolte bine conduse, apoi să facă o practică mai îndelungată în calitate de calfe în patrie și străinătate, și numai după aceea să înceapă a lucra independent.

Pentru-ca să pătrundă în tainele diferitelor întreprinderi comerciale, tinerii cu pregătiri mai bune ar

trebuî trimiși s. ex. în Prusia, unde sunt sute și mii de societăți de producțiune, de consum, de materii prime, de magazinagii, etc.

Numai cu chipul acesta ne vom pute crea mai îngrabă un personal întru toate destoinic, cu al cărui ajutor să putem începe organizarea noastră *pe terenul comercial* și cu deosebire pe terenul diferitelor *societăți de consum și valorisare*, a căror înființare se impune în mod iresistibil.

Încât pentru terenul comercial în general și în-deosebi pentru *terenul financiar* se impune tot mai mult o calificățiune mai superioară în *Academiile comerciale*. O parte barem a personalului de pe aceste terene va trebuî să aibă o astfel de calificățiune. Treptat cu dezvoltarea comerțului și a chestiunilor financiare, mecanismul acestora se complică și lupta devine tot mai grea, astfel că numai cu conducători specialiști, cât mai bine pregătiți, se vor pute obține pe viitor succese și numai în chipul acesta va fi posibilă organizațiunea noastră temeinică pe terenul comercial și financiar. S.

Cassele de păstrare și societățile de asigurare.

Deși nu este declarată pe față, cu toate acestea de fapt există o continuă inimizățiune între cassele de păstrare și societățile de asigurare.

Societățile de asigurare adecă se nisuiesc la toată ocaziunea a convinge publicul, că diferitele categorii de asigurare oferă cu mult mai multe avantaje, decât economisirea pe altă cale, că prin urmare este ne-practic ca cineva să-și depună economiile la o cassă de păstrare, în loc să contracteze o asigurare, care îi oferă avantaje, cum cassa de păstrare nici când nu-i va pute oferi. Ele argumentează — și poate nu fără drept — că puțini oameni ajung a-și cruța prin cassele de păstrare capitaluri mai însemnate, pe când contrac-tând o asigurare, au drept asupra capitalului asigurat deja după plățirea celei dintâiu prime. Mai departe după-ce depozitele spre fructificare stau totdeuna la libera dispozițiune a deponentilor, capitalurile cruțate se ridică adeseori fără nici o trebuință reală și cine-și cheltuiesce în modul acesta odată ori de două-ori banii cruțați, își va perde în curând voia de a mai cruța, neavând pentru dânsul cruțarea nici un folos practic. Se mai amintesc încă un moment însemnat, anume: a face depozite și a-și augmența cele deja existente nu este constrins nimeni, din care cauză unii preste tot nu cugetă la cruțare, iar alții negligă cu totul a-și mai adauge din când în când la capitalul deja depus.

Obligamentul luat față de societatea de asigurare din contra obligă pe asigurat la plata regulată a primelor, prin urmare îl constringe a-și folosi o parte a veniturilor sale pentru asigurarea viitorului său chiar și în cazul acela, când plățirea primelor este împre-unată cu sacrificiu ori trebuie să renunțe la anumite plăceri ori distracțiuni.

Zace mult adevăr în cele enunțate mai sus; cu toate acestea societățile de asigurare nu vor pute îm-pline nici când misiunea, ce o au cassele de păstrare. În cadrul organismului economic modern își are fie-care din aceste instituțiuni rolul său bine definit și pot exista ambele foarte bine una lângă cealaltă, ba se întregesc chiar una pe alta.

Spre a dovedi aceasta, să cercetăm chemarea, ce o au atât cassele de păstrare, cât și societățile de asigurare.

Societățile de asigurare tind mână de ajutor în cazul unor anumite eventualități, spre a scăpa pe asigurat de ruină și a-l face capabil a-și împlini și mai departe misiunea economică. Incendiul, ghiata, acci-dentul, spargerea, etc. sunt tot atâtea eventualități, cari nu trebuie să se întempe în mod necesar, cari însă se pot întempla, deci este de datorința fiecăruia a lua măsurile recerute pentru evitarea ori cel puțin pentru ameliorarea efectelor lor păgubitoare. Numai singură asigurarea pe viață este aceea, care ține cont de o eventualitate, ce trebuie să urmeze necesarminte și inevitabil; din care cauză nisuința ei este, a servi interesele economice ale asiguratului resp. ale persoanei favorisate. Numai cât nici despre asigurările pe viață nu se poate susține, că ar oferi în toate casurile mari avantaje și ar servi interesele materiale ale asiguratului în așa măsură, încât s'ar dovedi mai avantajoase decât depozitele spre fructificare. D. ex. asigurarea pe viață oferă avantaje extraordinare numai, dacă cazul de moarte se întemplă iute după încheerea asigurării; dar dacă asiguratul trăește mult, atunci abia se va ajunge un rezultat mai favorabil, ca dacă primele de asigurare s'ar fi depus spre fructificare la o cassă de păstrare. Dacă s'ar pute închipui și înființa o societate de asigurare, care să ia asupra-și, cum s'ar dice, rolul providenței față de asigurat, scoțând pe acesta din toate incurcăturile sale materiale, anume dacă contra unei anumite prime de asigurare unitare, nu prea mari, ar restitui asiguratului toate pagubele elementare suferite, i-ar asigura totodată pentru cas de invaliditate o rentă anuală și în cas de moarte capitalul recerut pentru traiul văduvei și minorenilor, atunci această societate de asigurare universală ar pute cu tot dreptul să susțină, că pentru asigurat ori-ce alt mod de pro-vedere și cruțare de capitaluri este superfluu. Dar un astfel de institut de asigurare ar trebui să se ocupe și cu satisfacerea trebuințelor de credit ale asiguraților, cari pot ajunge în situațiuni nefavorabile, nu numai prin una din eventualitățile contra cărora s'au asigurat, ci și din alte cauze. După ce o astfel de societate de asigurare universală, precât se poate prevedé, va aparține încă mult timp domeniului poveștilor, este absolut necesar de a oferi unităților economice posi-bilitatea de a se pute ajuta și în astfel de situațiuni, în cari societățile de asigurare nu le pot veni în ajutor.

Scopul acesta îl servesc *cassele de păstrare*, cari apar în mijlocul numeroaselor vicisitudini ale vieții întocmai ca și niște societăți de asigurare. Statisticile referitoare la circulațiunea casselor de păstrare, com-puse de un timp încoace cu multă îngrijire mai cu seamă în străinătate, arată, că partea preponderantă a acelor, cari depun din timp în timp sume mici spre fructificare sunt deponenti, cari cu economiile lor mici și-au agonisit cu timpul capitaluri însemnate, pe cari sau le folosesc numai în mod productiv, pentru asigurarea viitorului lor, sau le ridică numai în casuri de tot extreme ori le lasă drept moștenire la urmași. Este de prisos a spune, că deponentii aceștia aplică cea mai simplă și mai practică modalitate a asigurării proprii, care nu este împreunată cu risc nici pentru institutul de asigurare (cassa de păstrare) și nici pentru asigurat (deponent). Ba se poate susține, că cassele de păstrare lucră chiar inconșciul la popularizarea asigurărilor și economisarea este școala pregătitoare, care conduce la recunoascerea foloaselor ce le ofer asigurările. Omul cruțător, va să dică acela, care ține cont de eventua-litățile viitorului, ajunge de sine la convingerea, că se pot ivi și astfel de întemplări, ale căror urmări păgu-bitoare nu se pot remedia cu economiile sale. Ase-

menea se va convinge, că dintr'un venit anual de K 1000—, K 2000— este imposibil a cruța atâta, încât capitalul cruțat să-i asigure în cas de invaliditate o bunăstare oarecare și în cas de moarte a deponentului să ofere urmașilor posibilitatea de a trăi fără griji materiale. Prin urmare respectivul se va grăbi a prinde mijlocul mântuitor și va contracta asigurarea cea mai acomodată împregiurărilor sale, trebuințelor sale, situațiunii sale materiale și eventualităților, ce crede că vor urma. Aceasta o va pute face cu atât mai ușor. cu cât în multe cazuri prima de asigurare o va pute plăti din interesele capitalului adunat la cassa de păstrare, va să dică dintr'un izvor de venit, de care până acum nu a ținut cont.

Cumcă deponenții casselor de păstrare nu sunt constrinși la cruțare și din motivul acesta adeseori încetează a cruța este un argument încâtva acceptabil. Numai cât din astfel de oameni nici băncile de asigurare nu-și vor prea pute face clienți; căci în cele din urmă tot una este, dacă omul ușuratic ori persecutat de soarte încetează a mai face depuneri ori încetează a-și plăti primele de asigurare. Deosebirea este numai, că omul persecutat de soarte își poate folosi banii economisați spre scopurile proprii, pe când dacă plățirea primelor se sistază, primele de asigurare deja plătite sau se perd total sau se reduc la un capital de tot modest.

Prin urmare nu este motiv ca caselle de păstrare și societățile de asigurare să agite unele contra celorlalte, pentru-că atât una cât și cealaltă au scopul de a promova cruțarea.

(După „M. P.“)

Desvoltarea și politica băncilor de emisiune.

Pentru finalizarea reformei valutare, politica băncii noastre de emisiune va avea o influență decizătoare, din care cauză este de actualitate, dacă se va face, acum o revistă asupra dezvoltării și politicii băncilor de emisiune.

I.

Istoria instituțiunii băncilor de emisiune ne învață, că impulsul la dezvoltarea acestora l'a dat pe deoparte incomoda circulațiune a monetelor. De altă parte diferitele sisteme monetare, ce existau cu veacuri înainte, au degenerat, și domnitorii, cari erau singurii emitenți ai acestor bani de metal, din an în an aruncau pe piață monete tot mai rele. Cu timpul banii începură a fi dați în grija institutelor publice, cari mijloceau plățile. Și din momentul, în care băncile au început să emită bilete despre sume rotunde și la portor, instituțiunea băncilor de emisiune a început a se desvolta în mod înfloritor.

Intre laici se găsesc mulți, cari nu pot pricepe de ce băncile aglomerează în tesaurul lor mari cantități de aur.

Argumentarea laicilor este cam aceasta: De ce d. ex. Austria a trebuit să facă o datorie de circa 150 milioane fiorini în aur pentru ca să-și procure aurul necesar? Banii pe care i-a primit zac la Banca austro-ungară fără a aduce cea mai mică dobândă, până când pentru datoria contrasă pentru acei bani, budgetul este încărcat cu o sarcină de circa 14½ milioane coroane interese la an. Iar considerând că și mai înainte bilanțurile comerciale erau favorabile, concludiunea laică este, că: acoperirea metalică a notelor peste tot este un lucru de prisos.

Cine însă ține să tragă învățături din istoria banilor și a bancnotelor, va găsi ce fel de urmări poate să aibă devierea dela principiul fundamental al acoperirii metalice a bancnotelor.

Bancnotele lui Law, care deasemenea nu aveau acoperire metalică au ajuns la urma urmelor la absolută devalvare, din cauză că s'au emis fără nici o regulă și în o măsură care întrecea mult trebuința publică.

Astfel, dacă se realisa ideea deputatului Schlesinger din Austria, ca să se emită bani populari cu scopul de a construi căi de comunicație și de a satisface alte dorințe populare, banii actuali ai țerii noastre ar fi fost depreciati. Emisiunea bancnotelor s'ar fi făcut fără nici o acoperire liquidă și nu ar fi fost condusă de trebuințele circulațiunii și urmarea imediată ar fi fost, că prin scăderea valorii acestor bancnote s'ar fi urcat prețurile pentru mijloacele de traiu. Urmările dureroase ale acestor inovațiuni însă, incontestabil, ar fi trebuit să le supoarte în prima linie muncitorii și clasele avisate la venituri fixe.

Fără îndoială că numai atunci este garantată răscumpărarea bancnotelor, când pentru fiecare bancnotă de o coroană ar exista la bancă metalul corespunzător monetizat. Experiența însă ne-a învățat, că pentru a asigura răscumpărarea bancnotelor nu este de lipsă o astfel de garanție.

Impregiurea că pentru răscumpărarea bancnotelor este necesar a se rezerva numai o parte a tesaurului metalic, a dus la ideea de a fructifica o parte din tesaurul băncii de emisiune. Singur în cazul când se va ține la principiul, că numai o anumită cuotă a notelor în circulațiune trebuie să fie acoperită cu bani de metal, va pute satisface banca de emisiune trebuințelor de credit ce se ivesc.

Băncile de emisiune fructifică mijloacele lor în preponderanță în escompt și lombard. În statutele băncilor de emisiune se găsesc dispozițiuni, cari normează durata și subscrierile cambiilor. Tendințele ce s'au ivit cu ocaziunea pertractărilor noului privilegiu al Băncii austro-ungare și cari erau îndreptate într'acolo, ca să se exopereze o durată mai lungă a cambiilor de bancă escomptabile n'au avut succes. Aceasta natural din motivul, că o bancă de emisiune trebuie să țină strins la principiul fundamental al politicii sale care este: „mobilitatea mijloacelor sale“. Acest principiu însă s'ar fi periclitat, dacă se lungia durata cambiilor.

Representanții intereselor agrare în toate statele a avut nisuița de a exopera pentru escomptul cambiilor agricole norme deosebit de favorabile. Astfel s'a făcut în Franța și în Germania. În Germania chiar agrarii și-au exprimat dorința ca să se dea agricultorilor credit și pe cambii sola și ca acest credit să nu se limiteze la 3 luni. Aceste desiderate însă nu au aflat ascultare, deoarece nu se puteau uni cu natura și cu misiunea principală a unei bănci de emisiune.

O bancă de emisiune nu are misiunea să servească în prima linie trebuințele de credit ale populațiunii, cum adeseori se afirmă greșit, ci scopul ei primordial este a regula circulațiunea monetară.

La banca de emisiune se revarsă și dela ea se scurg mijloacele de circulațiune în continuu, deci ea trebuie să apere stabilitatea valutei și să garanteze rambursabilitatea (capacitatea de răscumpărare) a notelor sale. Prin urmare băncii de emisiune nu-i este permis a-și zătoni mijloacele ei pentru timp mai îndelungat.

Tocmai pe licuiditatea plasărilor unei bănci de emisiune se bazează rambursabilitatea notelor ei.

II.

În privilegiul ce s'a acordat mai în urmă Băncii austro-ungare s'a menținut vechiul sistem al contingenței indirecte. Acest sistem se bazează pe acoperirea cu metal a unei anumite cote a notelor din circulațiune. La noi s'a introdus dela anul 1888 sistemul acoperirii de doi a cincea, care din cauză că s'a dovedit bun, s'a și menținut în privilegiul nou al Băncii austro-ungare. Acest sistem are marele avantaj, că banca poate veni mai ușor în ajutorul lumii comerciale în momente critice, fiind circulațiunea ei de note mai elastică, care elasticitate ar fi imposibilă d. ex. la sistemul englez, din cauză că aici contingenta este prea fermă.

De altă parte nu se poate nega, că sistemul nostru prea ușor poate duce la o emisiune abusivă. Acest pericol se poate naște mai ales atunci, când banca ar emite note până la limita admisibilă și în urma unor timpuri critice notele s'ar prezenta spre rescumpărare.

Să admitem, că rezerva metalică a băncii este de 1 miliard coroane. În acest cas banca este îndreptățită după statute a emite $2\frac{1}{2}$ miliarde coroane în bancnote. Dacă acum banca face o emisiune de note în valoare de 2-4 miliarde coroane, deci aproape până la limita extremă, rezerva ei de emisiune va fi numai încă de 100 milioane coroane. Dacă în timpuri de crize se vor prezenta spre rescumpărare d. ex. 100 milioane coroane, atunci îi mai rămâne băncii un tezaur metalic de 900 milioane coroane. Pentru aceasta acoperire ea poate emite după drept numai $2\frac{1}{4}$ miliarde coroane. Circulațiunea efectivă însă ar fi de 2300 milioane coroane. Deci banca ar ajunge la faliment, deși i s'ar fi prezentat spre rescumpărare abia 100 milioane coroane.

Sistemul englez cu circulațiunea limitată a bancnotelor fără acoperire metalică nu putea fi acceptabil pentru noi din cauza pericolilor colosale, ce acel sistem ar fi involvat în sine pentru referințele noastre. Sistemul englez emanează dela presupțiunea, că cantitatea notelor în suma de 16-8 milioane funți sterlingi, constituie acel număr, care nu se reîntoarce la bancă nici în timpuri de cea mai grea miserie. Din contră fiecare notă, care se emite peste limita de 16-8 milioane funți trebuie să fie deplin acoperită cu metal nobil. Pentru cele 16-8 milioane banca trebuie să țină la dispoziție garanții de stat imprumutând statului 11 milioane funți à $2\frac{3}{4}\%$, pecând restul este obligată a-l plasa în obligațiuni de stat.

La sistemul englez creatorul acestuia (Peel) a procedat din acel punct de vedere, că funcțiunea primordială a băncilor de emisiune o constituie rambursabilitatea notelor. Dacă acest sistem a putut corespunde la început scopului, de atunci și mai ales în urma desvoltării enorme a instituțiunii depositelor, la cari în actele băncii engleze nu s'a contat, acel sistem a ajuns să aibă nevoie de reformă.

La aprecierea situațiunii Băncii engleze depozitele joacă un rol însemnat. Acestea ajung adeseori la o sumă îndoită față de notele în circulațiune.

Astfel la finea anului 1899 depozitele arătau suma de 60 milioane funți, din care cauză acoperirea metalică la Banca Angliei se prezintă ca cea mai nefavorabilă dintre toate băncile de emisiune europene.

Spre a pute judeca corect situațiunea Băncii engleze va trebui să se facă raportul tuturor angajamentelor scadente față de cantitatea metalică, de-oare-ce când se ivesc timpuri critice pentru băncile de emisiune, nu numai că se vor prezenta notele spre rescumpărare ci există și pericolul ca depozitele să fie ridicate de către deponenți. Pericolul ce amenință

Banca în urma desvoltării uriașe a depositelor l'a recunoscut mai întâiu *Bagehot* în opul său renumit „*Lombard street*“. Proiectele sale de reformă culminează în aceea, că banca trebuie să dispună de rezervă mai mare față de angajamentele sale, de-oare-ce alte schimbări radicale *Bagehot* nu crede că sunt realizabile din cauza spiritului extrem de conservativ al Englezilor.

Pericolul extraordinar de mare care zace în acest sistem va pute fi înțeles dacă se va urmări desvoltarea depositelor la Banca Angliei. În anul 1900 d. e. s'au evaluat depozitele băncilor pe acții și particulare la 770 milioane funți, egal cu 18 miliarde coroane. Aceste bănci pe acții aveau numai numărare mici de cassă, rezervele pentru angajamentele lor le depun la Banca Angliei. Prin urmare suma principală a depositelor Băncii engleze se compune din rezervele băncilor englezești. Deoare-ce însă depozitele Băncii engleze formează inele rezerve, ar trebui ca acelea să fie în tot timpul liquide, și să nu aibă o fundare metalică atât de mică precum au. Din cauza sistemului ei Banca Angliei a fost necesită să suspenda în anii 1847, 1857 și la 1866 actele Băncii. În toamna anului 1857 când se făcuse o astfel de suspensiune rezerva notelor Băncii era numai de 1-46 milioane funți, iar în 1866 din incidentul fatalului faliment al casei *Overend Gunery & Co* rezerva făcea abia $\frac{3}{4}$ milioane funți. Dela 1890 în care an piața engleză a fost sguduită prin criza *Baring* se ia ca minim de teroare suma de 13 milioane funți. Adecă dacă tezaurul de aur al Băncii engleze este d. ex. de 20 milioane funți, circulațiunea admisibilă de note este de 36-8 milioane funți. Deoare-ce însă rezerva trebuie să fie de 15 milioane funți, Banca ține cont ca circulațiunea notelor să nu treacă peste 21-8 milioane funți.

Cât privește sistemul francez, acela se poate validita numai în țeri bogate.

Noi însă în monarhia noastră trebuie să ne îngrijim de aceea, ca notele noastre după ce se vor începe plățile în număr să se rescumpe în tot timpul în aur. O apărare a aurului prin o politică de primă, acordând în același timp putere de plată nelimitată argintului ar fi nepractică. Banca Franciei are îndreptățirea a emite note până la 5 miliarde de franci. Modul de acoperire pe guvern nu'l impoartă. Aurul și l'apără Banca prin politica de prime, care de altcum s'a dovedit favorabilă pentru referințele franceze. Banca, care este îndreptățită a rescumpe notele ei atât în aur cât și în argint, pune stavilă cererilor de aur prin incassarea unei prime (adeseori până la 9 per mille). Ea nu-și apără aurul cu etalonul, ci cu prima pe aur.

După „*Finanzielle und Assoc. Revue*“.

(Va urma).

#

AFACERI DE DARE.

Timbrarea actelor înaintate la camera comercială. S'a ivit adeseori întrebarea, dacă actele înaintate la camera comercială și industrială sunt a se timbra ori nu și dacă da cu ce timbru.

Conform ordinațiunii Nr. 31,529/1890 edată de ministrul de finanțe în conțelegere cu ministrul de comerț, toate actele înaintate de privați către autoritățile publice, în interesul lor propriu, și cari reclamă o rezolvare oficială, sunt supuse la timbru. Considerând, că în ce privește competența de timbru camerele de comerț și industrie cad pe baza § 25 al art. de lege VI din 1868 în aceiași categorie cu autoritățile publice,

actele înaintate în vreuna din cauzele amintite în § 3 punct. d) și f) al legii amintite sunt supuse la timbru.

Din contră actele, cari sunt de interes general pentru clasa comercianților și industriașilor, precum și scrisorile pe cari privații le înaintează camerei, la cercarea acestora, sunt scutite de timbru.

Asemenea sunt scutite de timbru informațiile, ce se cer dela cameră în scris din partea comercianților și industriașilor, și dintre cari cele mai frecvente sunt următoarele: informațiuni cu privire la diferitele legi și ordinațiuni, interpretarea și executarea lor; scrisorile prin cari se cer sfaturi cu privire la datorințe, ce derivă din legi și ordinațiuni; îndrumări cu privire la condițiunile de transport și tarifa întreprinderilor de comunicațiune; informațiuni referitoare la firme comerciale și industriale din țară și străinătate, la fabrici, la stabilimente industriale și la diferite instituțiuni comerciale și de comunicațiune; informațiuni cu privire la târguri și expozițiuni etc. etc.

Neputându-se înșira aci toate actele scutite și nescutite de timbru, va fi consult, ca ori de câteori se înaintează o hârtie oarecare la cameră să se țină cont de dispozițiunile generale expuse mai sus.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 28 August 1902.

Incordarea discountului privat pe piața internă face progrese rapide. În considerare că se apropie ultimo și încep cererile pentru comerțul de cereale deja eri s'a urcat discountul privat în Viena la $2\frac{1}{2}$ procente iar astăzi se semnaleză o nouă reprisă de $\frac{1}{4}$ procent, așa încât etalonul privat s'a scumpit în câte-va săptămâni cu $\frac{3}{4}$ procente. Banca austro-ungară de asemenea a ridicat discountul pe piața liberă cu $\frac{1}{4}$ procent. Scumpirea aceasta a numărării se mai atribuie și plăților, ce are să facă grupul financiar guvernului ungar pentru efectele neprezentate la conversiune în sumă aproximativă de 100 milioane coroane. *Importul de aur* din Germania își reia cursul. Diferința provenită în zilele ultime din cauza urcării etalonului în Viena și Budapesta de-o parte și a scăderii lui în Berlin de altă parte, facilitează acest import.

Situațiunea ultimă a Băncii austro-ungare prezintă o nouă sporire a acoperirii metalice de 4.2 milioane, ajungând la 1444 milioane coroane față de 1447 milioane coroane bilete în circulațiune; reserva în bilete libere de contribuțiune încă arată o creștere de 20.9 milioane și se cifrează cu 390 milioane cor.

Situațiunea financiară și industrială a României. Pe când economisările introduse în bugetul statului, pe lângă toată asprimea lor momentană, favorizate de o recoltă abundentă au delăturat toate nedumeririle ivite pe terenul financiar de stat, pe atunci îmbunătățirile pe terenul comercial, industrial și peste tot economic progresează mai încet. Dar afluența aurlui din străinătate fără îndoială va delătura și ultimele urmări rele ale crizei rămase moștenire comerțului și industriei. Numai cucuruz (porumb) s'a exportat în anul acesta în valoare de circa 72 milioane lei, iar valoarea grâului destinat pentru export se prețuesce la 230 până la 250 milioane lei. Aur monetizat s'a importat în semestrul I de 4.917 milioane lei mai mult de cât s'a exportat, pecând devisele și tratele în aur externe provenite din exportul cerealelor întrece cu mult

trebuințele statului și ale comerțului pentru acoperirea obligămintelor în aur față de străinătate. Banca națională a profitat de această situațiune favorabilă pentru a-și spori stocul metalic, dela 53.309,720 lei cum se cifra la 17 August 1901 st. n. cu 46.580,495 la 101.890,215 lei; biletele în circulațiune au crescut dela 131.906,620 cu 39.367.580 la 171.274,200 lei. În proporție deci a crescut mai mult stocul metalic decât circulațiunea de bilete; însă chiar această împrejurare face posibil a spori după trebuință circulațiunea de bilete. Deocamdată banca națională stă în rezervă, ceea-ce se vede din starea portfelului, care a rămas aproape staționar la 30 milioane lei, dar probabil că va eși în curând din această rezervă pentru a satisface trebuințele negoțului solid, ceea-ce e cu atât mai de dorit, cu cât discountul privat de cel puțin 10% este prea scump pentru comerț.

AGRICULTURĂ.

Situațiunea agricolă.

În *România* se fac semănăturile de rapiță și se continuă treeratul grâului, care a dat o recoltă abundantă și de bună calitate. Producțiunea porumbului, în cazul cel mai favorabil, abia va ajunge la jumătatea producțiunei din an. tr.

În *Rusia* recolta grâului este satisfăcătoare.

În *Germania* secara a fost mai mult expusă.

În *Italia* producțiunea grâului este cu circa 10% inferioară celei din an. tr.

În *Francia* situațiunea recoltelor nu este indetul de satisfăcătoare.

În *Spania* producțiunea va satisface trebuințele țerii.

În *Belgia* recolta grâului nu e satisfăcătoare nici din punctul de vedere al cantității și nici din acela al calității.

În *Anglia* timpul nu a fost destul de favorabil recoltelor; asemenea în toate țerile nordice ale Europei.

În *Statele-Unite* ale Americii recolta grâului este inferioară celei din an. tr. cu vr'o 35,000,000 hl., iar a cucuruzului va fi superioară celei din a. tr. cu vr'o 66,000,000 hl.

În *Argentina* perspectivele recoltelor sunt favorabile.

Prețul grâului este staționar.

*

Școale practice de agricultură în România. Dl Aurelian, ministrul de domenii, în urma unui referat întocmit de dl C. Băicoianu, secretarul general al ministerului de domenii, a hotărât înființarea de școli practice de agricultură.

În referatul dlui secretar general se constată, între altele, că după ultimele date statistice agricultura depășește cu mult, atât ca număr cât și ca valoare, toate celelalte ocupațiuni ale României, ea deci trebuie să formeze baza pozitivă a tuturor speculațiunilor economice și cătră ea trebuie să se îndrepteze grija de căpetenie a tuturor.

Călăuzit de acest adevăr statornic, ministerul domeniilor, în vederea lățirii cunoscințelor temeinice în agricultură și măririi puterii de producțiune, a înființat în trecut școalele de agricultură, pepinierele și fermele model, cari până acum însă n'au reușit să fie un factor activ în economia națională a României. De aceea ministerul de domenii trebuie să caute unde sunt mijloacele potrivite pentru a transporta cultura agricolă

empirică de până acum într'o cultură agricolă metodică. Acest scop se va ajunge transformând pepinierele și fermele model din unități budgetare cum sunt astăzi în nește realități concrete cari să fie un punct de sprigin pentru avuția națională a României.

Decisiunea ministrului de domenii este următoarea :

Art. I. Se institue pe lângă fermele model, pepiniere și pe lângă cele-l'alte instituțiuni dependente de direcțiunea agriculturii, școale practice de agricultori, viticultori și grădinari, etc. cu scopul de a forma și deprinde pe fii de săteni cu diferitele lucrări practice în ramurile agriculturii mai jos notate :

Agricultura propriu zisă.

Cultura viei.

Cultura arborilor fructiferi și înmulțirea lor.

Grădinele și zarzavaturi.

Creșterea vitelor și lăptăria.

Cultura gândacilor de mătase.

Fabricarea și conservarea vinurilor.

Art. II. Durata cursurilor este de 3 ani, începând în fie-care an de la 1 Septembrie.

Învățământul este practic pe toată durata sezonului de lucrări agricole și el are loc prin participarea zilnică și absolută la toate lucrările câmpului și ale fermei, întocmai ca și aceea a lucrătorilor angajați cu ziua sau cu luna.

Învățământul practic este ajutat din când în când de explicațiuni la fața locului sub forma unor conferințe cu totul sumare și populare.

În timpul iernii învățământul însă se complectează prin o serie de cursuri cu totul elementare predate după compendii și un program anume stabilit de ministerul agriculturii.

În fie-care an la 15 August elevii sunt supuși unui examen practic și teoretic, când se promovează în clasa următoare.

La finea anului III, elevii trec un examen general de absolvire și li se liberează certificatul de practică cu mențiunea de ordine, în care au fost clasificați.

Condițiunile de admisibilitate sunt :

a) Să fie Român, fiu de sătean ;

b) Să aibă vârsta cel puțin de 16 ani impliniți și de preferință din regiunile, unde ar pute profesa mai cu succes, învățăturile la care se aplică ;

c) Să fie absolvit cursul primar ;

d) Să fie sănătos și de o constituțiune robustă ;

e) Părinții sau tutorii să subscrie un contract prin care se angajează a lăsa pe fiii lor să urmeze fără intrerupere în curs de 3 ani școala în condițiunile prevăzute prin regulamentul special.

Fie-care elev are dreptul la o indemnitate de 30 lei lunar în anul I, iar în cei 2 ani ce urmează aceasta sumă se poate augmenta până la 40 lei după gradul de hărnicie ce va depune fie-care.

Din acest salariu, 20 lei se vor reține pentru întreținere și îmbrăcăminte, iar restul, ce va rezulta se vor depune la Cassa de depuneri pe tot timpul învățământului.

Cu începere din anul curent și de la 15 Sept. înainte se înființează următoarele școale practice de agricultori practici pe lângă instituțiunile următoare :

La ferma model Studina o școală practică și grădinărie de zarzavat cu 36 elevi

La ferma model Laza idem cu 24 "

La școala de la Herăstrău o școală practică de agricultură și lăptărie cu 12 "

La pepiniera Vișan o școală de arbori roditori și viticultură cu 12 "

La pep. Cotnari idem, idem și apicultură cu	12 elevi
La pep. Petresci idem, idem cu	18 "
La pepinierea Pietroasă pomologie, viticultură și vinicultură cu	12 "
La pepinierea Istrița agricultură, pomologie, viticultură și vinicultură cu	24 "
La pepiniera Țintea viticultură cu	12 "
La pepiniera Drăgășani idem, arbori roditori și zarzavat cu	18 "
La pepiniera Strehaița viticultură, zarzavat și pomologie cu	12 "
București șoseaua Kiseleff școală de horticultură cu	6 "

Total 198 elevi

repartizați a 65 elevi pe an.

Elevii vor fi considerați ca lucrători permanenți și se vor salaria conform art. de mai sus, rămânând ca întreținerea și formarea premiilor să aibă să se constituiească din aceste indemnități lunare, cari la rândul lor se vor plăti din fondurile de exploatare respective.

Un regulament ulterior va determina modul de aplicare al decisiunii de față.

COMERCIU.

Comerțul cu mărfuri al Ungariei. Din datele publicate de oficiul central statistic reiese, că *importul de mărfuri* în luna *Iulie a. c.* a făcut 2.967,715 măzi metrice și 214,479 bucăți, din cari 1.906,426 măzi metrice și 75,093 bucăți s'au importat din Austria. *Exportul de mărfuri* în aceeași lună a fost de 5.116,076 măzi metrice și 1.180,921 bucăți din cari 3.569,538 măzi metrice și 600.649 bucăți în Austria. Din *1 Ianuarie* până în *31 Iulie 1902* s'au importat mărfuri în valoare de 646'87 milioane coroane și s'au exportat în valoare de 670'80 milioane coroane, deci bilanțul nostru comercial arată un *activ* de 23'93 milioane coroane. În special față de *Austria* bilanțul comercial se încheie cu un pasiv de 26'7 milioane coroane, deoarece la un import de 496'9 milioane coroane avem numai un export de 470'2 milioane coroane.

*

Comerțul extern al Austro-Ungariei.

Departamentul statistic al ministeriului de comerț austriac a publicat datele despre comerțul extern al teritoriului vamal austro-ungar pe luna *Iulie a. c.* După aceste date *importul* pe luna *Iulie* (afară de comerțul cu metale nobile) se cifrează cu 140'8 milioane coroane (+ 9'4 milioane coroane în comparațiune cu luna *Iulie 1901*) și *exportul* cu 163'4 milioane coroane (+ 12'3). De aci rezultă pentru *Iulie c.* un *sald activ* al bilanțului comercial de 22'6 milioane coroane, față de un *activ* de 19'7 milioane coroane în luna *Iulie a anului precedent*. *Importul* în lunile *Ianuarie până inclusive Iulie 1902* face 1017 milioane coroane (+ 70'4), iar *exportul* 1066'6 milioane coroane (+ 31'3); prin urmare bilanțul comercial se încheie cu un *activ* de 49'6 milioane coroane, față de 88'7 milioane coroane în 1901.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

Din registrul firmelor. „Someșana“ în Dej. Șters: *Dr. Alexandru Vajda-Voevod.* Inregistrat: *Dr. Demetriu Ciuta.*

CRONICA.

Import de aur în România. În urma afluenței extraordinare a aurului efectiv, „Banca Națională a României” a sîstat primirea de sume mai mari de aur pentru schimb ori drept plată.

Clearinghouse-ul lumii. Lui „Berl. Börs. Cour.” i-se scrie din New-York: Cassa de bancă Morgan a făcut propunere la Governing Committee al Stock Exchange-ului de acolo să coteze certificatele de rentă cu patru procente ale guvernului rusec în sumă de 2,310 milioane ruble. Acestei cereri se atribuie o mare importanță, ea se privește de un pas epocal pentru a ridica New-York-ul la primul centru financiar, „clearinghouse-ul lumii”. Îndată după ce se vor admite titlul de rentă rusească, vor urma alte efecte garantate ale altor state europene. Până acum erau cotate numai 3 categorii de efecte străine: 15 milioane marce obligațiuni (bonds) cu $3\frac{1}{2}$ procente ale comunei Frankfurt l./M., 3 milioane dollari obligațiuni cu 5 procente ale orașului Quebec și 110 milioane diferite obligațiuni ale statului Mexiko. Desvoltarea colosală a New-York-ului ca piață de compensațiune universală se învederează din cifrele pentru trimestrul prim 1902, după cari compensațiunile oficiale de bancă fac în New-York 17,785 milioane dollari, față de 12,304 milioane dollari în London, adică New-York-ul este superior Londrei cu 45 procente. Din 1897 încoace compensațiunile New-York-ului au crescut cu 166 procente, iar ale Londrei numai cu 39 procente.

ÎNVEȚĂMÎNT.

Prelegeri economice și înființarea unei „Insoțiri de credit sistem Raiffeisen”. Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu” a ținut Duminecă la 17 Aug. n. a. e. o întrunire agricolă în comuna Mag (lângă Seliște), participând public numeros din loc și giur. Secretarul reuniunii, dl Victor Tordășianu a vorbit despre scopurile reuniunii agricole și despre necesitatea și modul de a purta o economie mai rațională, dl Romul Simu a vorbit despre stupărit, iar dl Ioan Chirca despre pomêrit; în fine dl Tordășianu a vorbit despre însemnătatea Insoțirilor de credit sistem Raiffeisen, și a stăruit, împreună cu mai mulți din cei de față, pentru înființarea unei asemenea insoțiri în Mag. S'au înscris 19 membri cu cuote de câte K 20.—, și s'au constituit, iar din partea comitetului Reuniunii se vor face pașii de lipsă pentru înregistrarea și inactivarea acestei insoțiri.

Cursul academic la Academia de comerț din Budapesta. Cursul e acum de doi ani și se împarte în 2 semestre. Sem. I ține din Septembrie până la finea lunei Ianuarie, al II. din Februarie până la finea lunei Iunie.

Auditorii sunt ordinari și extraordinari.

Ca auditori ordinari se primesc numai cei-ce produc testimoniu de maturitate dela o școală medie, dela o școală superioară de comerț, dela o școală medie de agricultură sau industrială, sau cari au absolvit cu succes o școală de cadeți.

Ca auditori extraordinari se primesc la curs și aspiranți fără cualificațiune specială, cari au implinit 18 ani de etate și documentează că posed cunoștințele necesare pentru priceperea colegielor ce și-au ales.

Auditorii ordinari au de a asculta în cursurile ambilor ani cel puțin câte 25 oare de prelegeri la săptămână.

Auditorii ordinari au de a solvi ca bani de colegie în anul I câte K 150.— de semestru, în anul II. câte K 100.—; auditorii extraordinari solvesc după fiecare oară săptămânală a colegielor ce și-au ales pro semestru câte K 12.—. Aspiranții ordinari eminenti, dar lipsiți de mijloace, pot fi scutiți de întreagă sau numai de o parte a sumei pentru colegie.

Inscrierile pentru anul scol. 1902/3 se vor face dela 10—15 Septembrie. Auditorii, cari pe timpul inscrierilor în Septembrie, stau în serviciu militar activ, din care însă au să fie eliberați la 30 Septembrie, se dispensează dela prelegeri până la 1 Octobrie. +

BIBLIOGRAFIE.

Teoria asigurărilor asupra vieții, de Ioan I. Lăpădatu. Brașov. Tipografia Ciureu et Comp., 1902. Sub acest titlu a apărut de curând o publicațiune care se estinde pe 144 pagine și în care se tratează următoarele materii: Desvoltarea asigurărilor asupra vieții din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre; teoria matematică a asigurărilor asupra vieții: I. considerațiuni generale, II. calculul intereselor compuse, III. tabelele de mortalitate; asigurări asupra vieții unei singure persoane: I. asigurări de rente viagere, II. asigurări de capital, III. restituirea primelor, IV. calculul rezervelor; asigurări asupra vieții duor sau mai multor persoane: I. asigurări de rente, II. asigurări de capital. Această publicațiune este lucrată după diferiți autori francesi, germani, etc. și e „menită pentru toți aceia din pătura cultă a poporului nostru, cari vor să se intereseze mai de-aproape de chestiunea asigurărilor asupra vieții”. Dl Lăpădatu este cunoscut cetitorilor foii noastre din materiile în chestia asigurărilor, ce a publicat în mai mulți numeri ai „Rev. Econ.” din an. 1900. Recomandăm această carte folositoare publicului nostru cetitor. +

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 27 August 1902.

Grâu de Bănat (nou)	per 50 kg. vinde . . .	6-80— 7-15
„ „ Tisa (nou)	„ „ „ „ . . .	7.—— 7-35
„ „ Pesta (nou)	„ „ „ „ . . .	6-90— 7-30
„ „ Alba-reg. (nou)	„ „ „ „ . . .	6-95— 7-30
„ „ Bacica (nou)	„ „ „ „ . . .	6-85— 7-15
Secară (nouă)	„ „ „ „ . . .	5-90— 6-25
Orz (nou)	„ „ „ „ . . .	5-15— 5-40
Ovês	„ „ „ „ . . .	5-65— 6-05
Porumb	„ „ „ „ . . .	5-90— 6—
Rapiță	„ „ „ „ . . .	10.——10-30
Untură de porc B.-Pesta	„ „ „ „ . . .	— 70-50
Slănină (elisă)	„ „ „ „ . . .	59-50—63-50

Bursa de București.

Cursul din 25 August 1902.

Renta amort. 1881 de 5%	vinde Lei	98 ³ / ₄
„ „ internă 5%	„ „	—
„ „ 274 mil. 4%	„ „	85 ³ / ₄
„ „ 1898 4%	„ „	86—
Fonciare rurale 5%	„ „	98 ³ / ₈
„ „ 4%	„ „	87
Scriș. fonc. urb. București 5%	„ „	86 ⁷ / ₈
„ „ Iași	„ „	80 ¹ / ₂

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 27 August 1902.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
	Datoria publică comună.	v cor.	p. 100 k
5	Renta unit. Bancnote, Mai, Nov., 16% ⁰ dare	102—	102·10
5	" " arg. Ian., Iulie. 16% ⁰ "	101·90	102·10
4	Losuri d. a. 1854 à fl. 250— v. c. 20% ⁰ "	193—	193—
5	" " " 1860 à fl. 500— " 20% ⁰ "	153·40	154·50
5	" " " 1860 à fl. 100— " 20% ⁰ "	198·90	189—
—	" " " 1864 à fl. 100— " 20% ⁰ "	252·50	254—
	Datoria publică austriacă.		
4	Renta austr. aur., scut. de dare	121·75	122—
—	" " Cor.	100·35	100—
3 1/2	" " de invest.	91—	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur. scut. de dare	121·35	121·75
4	" " Cor. " " "	98·10	—
4 1/2	Impr. C. ferate d. a. 1889, aur, " " "	119·45	119·50
4 1/2	" " " " " 1889, arg. " " "	100·10	100·25
4 1/2	" " " " " 1876, aur. " " "	119·95	119·60
—	" " ung. cu premii à 100 fl.	206—	206·50
4	" " p. regul. Tisei sc. de dare	163·75	164·50
4 1/2	Oblig. ung. de regalii " " "	100·10	100·25
3	Impr. p. regul. Porții de fier	87·40	88·50
4	Oblig. rurale croato-slavone	99—	98·50
4	" " ungare	98·60	98·75
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regulararea Dunării, à 100 fl.	108—	—
5	Obl. Soc. Temeș-Bega	98·20	98·50
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	107·30	—
3	Oblig. " " sêrbesci à 100 fr.	91·50	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	112·40	—
—	Impr. bulgar 1889	108·75	108·50
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	99·30	—
3	" " " " cu premii, 1880	268—	—
4 1/2	Banca austro-ungară	101·25	101·25
4	" " " "	101·25	101·25
4 1/2	Banca comerc. ung. Pesta	101·40	102—
4 1/2	Obl. com. ung., Pesta, amort.	105·50	106·25
4	" " " " 50 ani	98—	101·50
4	" " " " Casei de păstr., cap., Pesta	96·40	97·50
4 1/2	Inst. de credit fonciar ungar	98·70	101·25
4	" " " "	98·15	99·50
5	Banca hipotecară ungară	101·40	102—
4 1/2	" " " " cu premii	101·40	102—
4	" " " "	257—	127—
4 0/10	Casa de păstrare regnic. Pesta, 50 ani	97·50	97·60
5	Albina, Sibiiu	—	102—
4 1/2	Cassa de păstrare Sibiiu, em. IV.	—	101·50
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiiu, em. VI.	—	101·50
	Losuri.		
	Basilica, à fl. 5—	20·25	21·50
	Credit, à fl. 100—	431·50	434—
	Clary, à fl. 40— v. c.	201—	—
	Soc. p. Navig. Dunăreană, à 100 fl. v. c.	—	—
	Buda, à fl. 40—	198—	195—
	Pálffy, à fl. 40—	198—	198—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	55·70	57—
	" " ungară, à fl. 5—	28·50	29·50
	Rudolf, à fl. 10—	79—	—
	Salm. à fl. 40— v. c.	238—	—
	Salzburg, à fl. 20—	81—	—
	St. Genois à fl. 40— v. c.	274—	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	427·50	—
	Triest, à fl. 50—	250—	—
	„Jó sziv“, à fl. 4—	—	10·60
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11·35	11·38
	" " c. reg.	11·30	11·30
	Napoleond'or (20 frei sau 8 fl. v. a.)	19·10	19·10
	20 Marce germ. aur	23·49	23·50
	5 ruble rusesci	—	2·53
	Bilete germ. 100 M.	117·15	117·17 1/2
	" " franc. 100 Fr.	94·60	95·40
	Ruble, bilete, 100	254·50	—
	Lei românesci, 100	—	95·15

Drepturile, datorințele
și responsabilitatea membrilor din direcțiune
de

Alfred Kormos,

traducere autorisată de

Constantin Popp,

funcționar la Centrala institutului de credit și de economii „Albina“.

Prețul 3 cor.

Se poate comanda la traducător în Sibiiu
sau la Librăria archidieceșană din Sibiiu.În editura Delegațiunii Băncilor Române
au apărut:

Problemele Reformei Băncilor,

de Dr. C. Diaconovich.

Prețul: broș. K 1—, leg. K 1·50.

Anuarul Băncilor Române

Anul I (1900). Anul II (1901). Anul III (1902).

Prețul: câte K 3—.

Se comandă la Administrația „Re-
vistei Economice“ în Sibiiu (Nagyszeben).

Irina Dietrich

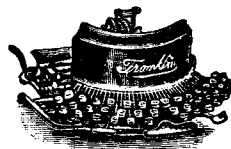
(Sibiiu, str. Pintenului 7).

absolventă a școlii comerciale din Laibach,
dă instrucțiune în stenografia germană și în
scrierea cu mașina de scris.

Tot aici se pot lua informațiuni asupra

Mașinelor * *

* * de scris,

sistem american, de prima calitate.

Aceste mașini se pot întrebuința la scrierea
în limba română, maghiară, germană și fran-
cesă, dau până la 12 copii simultane, au tipuri
legibile și multe alte avantagii.

Prețul K 360—.